

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXII. Romana primogenituræ de Costa. An pater reportare possit à filio translativam cessionem legitimæ in ejus bonis, adeò ut dici valeat sui ipsius, ejusque hæreditatis creditor cum jure ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

quæ ipsi filiis præsentibus, & acceptantibus assignata esse voluit pro satisfactione dotis maternæ ac legitimæ, & cuiuscumque portionis de jure debitæ, ac generaliter pro omni, & toto eo &c. cum assertionem per recipientes facta, quod bona sic assignata longè excederent valorem dictæ dotis maternæ, ac legitimæ, & quarumcumque prætensionum; Ea tamen lege, & conditione expressè adjectis, & acceptatis, ut omnia supradicta bona subjacere deberent quibuscumque substitutionibus, & fideicommissis per ipsum Alexandrum in testamento jam condito ordinatis, vel aliis de novo ordinandis.

Cum autem ex Paulo fuisset superstes Jacobus, atque per ipsius mortem siue filiis, scripto hæredæ Monasterio Convertitarum, apertum esset fideicommissum a dicto Alexandro ordinatum ad favorem filiorum, seu descendentium dicti Julii Cesaris; Hinc orta est controversia, an dicto fideicommissio non obstante, Monasterio prædicto competere liberæ detractiones dotium maternas, ac legitimæ, & trebellianicæ; Atque super hoc pro veritate consultus.

Respondi, quod quando fideicommissum dispositivè, non autem relativè ordinatū esset in ipso assignationis contractu, per filios in omnibus acceptato, tunc pro non competentia detractionum probabilius respondendum veniret, ex iis, quæ per bona fundamenta in specie probat Peregr. conf. 40. num. 9. cum sequ. lib. 1. à quo totum mutuasse videtur (tacito auctore) Mangil. de impus. quest. 115. num. 51. cum sequen. Idque facilius, stante dicta circumstantia, quod bona assignata longè excedebant dictarum detractionum valorem, cum tunc duplex concurrat commodum vinculi, seu oneris compensativū; Primò scilicet obtinendo plusquam eorum jura importarent; Et secundò in præventionem, obtinendo in vita id, quod sperare non poterant nisi post mortem patris, cui præmori poterant, ideoque magis eis expediret tales detractiones ita vinculatas obtinere, quam eas liberæ post dictum futurum incertum eventum expectare, ut observant Molina de primogenitura lib. 2. cap. 3. nu. 7. & 36. Hodiern. apud. Surd. decis. 322. num. 44. & sequen. Merlin. lib. 2. controuv. 34. num. 3. & habetur deductum in Romana donationis de Jordanis febr. de donat. disc. 1. & in decisionibus in ea causa editis.

Clarius quia ipsemet filius, cui assignatio prædicta facta fuit, vivens nunquam conquestus est, neque contrarium animum declaravit, expressè, vel etiam tacitè, quia nempe ageretur de sustinendis alienationibus per ipsum factis in hujusmodi detractiones referendis, vel debitis contractis, sed quæstio erat cum hæredæ contentente de causa lucrativa, & in quem satis de jure dubitatur an transeat facultas rejiciendi hujusmodi onus, ut habetur alibi hoc eod. tit. Unde propterea cali casu, quod scilicet fideicommissum dispositivum in ipso disponendi actu ordinatum esset, planum videbatur, ut dictæ detractiones quoque comprehenderentur, proindeque illarum separatio non competeret.

Verùm quia fideicommissum ordinatum erat in testamento jam condito, atque tenor assignationis ostendebat, quod pater noluerat aliquid addere dispositis in testamento, sed solum sollicitus fuit in bonis assignatis exprimi, ac respectivè acceptari onus fideicommissi in testamento jam condito adjectum, vel in alio faciendi adjiciendum; Hinc proinde contrarium probabilius respondendum censui, cum dicta assignatio esset simpliciter relativa, nullam in hoc continens novam dispositionem, per quam alterari voluerit id, quod ex testamento ordi-

nato, vel ordinando de jure restituendum veniret.

Reservatio etenim in dicto instrumento assignationis facta, aliud in effectu non videbatur continere, nisi providam cautelam, ne aliis filii præterere possent, ut bona per contraditum translativum dominii ex tunc eis quaesita, non caderent sub testamento ordinato, vel ordinando, utpote capiente bona per defunctum possessa de tempore mortis, juxta casum, de quo in his præcis terminis Rotæ Rheggen. bonorum. 23. Februarii 1646. & 23. Januarii 1647. coram Corrado, quarum prima est impressa decis. 387. par. 9. rec. & decis. 110. post Merlin. de legitima; Expressio autem satisfactionis pro dotibus matris & legitimæ, pariter fuit cautela, quæ tenebat in idem, ne scilicet, ultra dicta bona assignata, possent filii ex aliis præterendæ dictas detractiones, ut juridicè potuissent, dum bona validè acceptè à filiis donata, non imputantur, ut in specie advertitur in proximè supra allegatis decisionibus, adeoque his inconvenientibus pater ita occurrere voluit, non autem quod habuerit animum disponendi de bonis, ac juribus propriis ipsorum filiorum, eaque fideicommissio supponere; Neque hæc observabam dictas contrarias auctoritates, cum illæ percutiant priorem casum supra distinctè, ubi scilicet fideicommissum, tunc in ipso met donationis, seu assignationis instrumento ordinatum esset, adeo ut dispositivè ibi pater loquutus esset, nec autem ubi relativè atque ad dictos alios fines, seu cautelas.

ROMANA
PRIMOGENITURÆ
DE COSTA.
PRO
PHILIPPO COSTA
CUM
OCTAVIO FRATRE

Causa disputata coram A. C. pendet in Rotæ.

An pater reportare possit à filio translativam cessionem legitimæ in ejus bonis, ut ut dici valeat sui ipsius, ejusque hæreditatis creditor cum jure fructuum, aliisque effectibus.

SUMMARY M.

- 1 **F**acti series.
- 2 **D**e cessione legitime, quam filius faciat ipsi patri viventi.
- 3 **C**essio facta per debitorem creditori, resolvitur in quietantiam.
- 4 **D**e casu, in quo cessio legitima facta ipsi pater, subsistat favore tertii, in quem pater disposuit.

DISC. XXII.

Juxta seriem, de qua in hac eadem causa sub tit. de servitutibus ad materiam ususfructus disc. 16. in controversia habita inter octavium, & Philippum fratres de Costa, ex diversis titulis successoribus Octavii Costæ senioris eorum avi, commissa causa per Signaturam gratiæ A. C. cum voto duorum Locumtenentium; Inter plures punctos fuit iste, an Octavius junior dicti Octavii senioris donatarius, ex ejus persona, ac juribus detrahere possit.

ab eisdem Octavii senioris hereditate legitimam debitam Joanni Antonio Colta filio, qui ipsi patri viventi eius legitimam portionem cesserat; Atque per dictos Judices ea decreta fuit una cum fructibus, perinde, ac si ipsemet filius eam peteret, vel ejus nomine quilibet tertius cessionarius, commissaque appellationis causa in Rota, ea pendet indecisi famuli concordia omnibus controversiis finem dedit.

2 Super hoc autem puncto, an scilicet pater reportare possit à filio contra seipsum, ejusque hereditatem, translativam cessionem legitimam, ita & taliter, quod ejus naturam retineat, tam pro cursu fructuum, quam pro aliis effectibus; Quantum occasione dictæ disputationis coram A. C. & in Signatura hinc inde deductum fuit, non habetur specialiter per DD. tractatum; Siquidem questio tractata per Merlin. de leg. lib. 3. tit. 3. quest. 4. percurrere videtur defectum potestatis cedendi, ob difficultatem, quod ageretur de deducendo in contractum successorem viventis cum præsupposito, quod ageretur potius de cessione extinctiva, ideoque non descenditur ad istos terminos, an idem pater sit capax cessionis translativæ, contra seipsum ejusque hereditatem, adeo ut tanquam tertius cessionarius possit de illa ad alterius favorem disponere.

Procedendo igitur cum regulis, ac principiis generalibus, videbatur probabilior negativa, ex eo quod actio, & passio esse non possint in eodem subiecto, neque unus & idem (essante titularum, seu negotiorum diversitate) esse potest sui ipsius debitor, & creditor, unde propterea receptum, ut cessiones per debitorem à creditore reportatæ, veræ cessiones dici non possint, sed potius vim quietantiæ, & liberationis habeant Peregr. de fideicom. art. 12. nu. 32. & 34. Rota decis. 426. num. 3. par. 2. rec. Gregor. & Alden decis. 68. & 75. Eatenus etenim hujusmodi cessiones, quæ reportantur à creditoribus satisfactis ex pretio bonorum debitoris, subsistunt tanquam cessiones jurium translativæ, quatenus, ex præcedenti conventionione concernant favorem emptoris, vel alterius, de cujus pecunia solutio fiat.

Conventio autem inter patrem, & filium, super legitima, de qua agitur in l. si quando S. illud C. de inoff. testam. & de qua post alios Merlin. d. lib. 3. tit. 3. q. 4. percurrere videtur potius præventivam solutionem, seu liberationem, non autem donationem, ac formalem cessionem translativam.

In contrarium (quamvis pro altera parte scribentes nil relevans deducere) ponderabam quod hæc difficultas cadere posset, quatenus pater, qui hujusmodi cessionem reportavit, aliis non dispo-neret, cum tunc incompatible sit, ut hujusmodi cessum jus remaneat in hereditate pendens eundem heredem universalem, ob incompatible con-tractum actionis, & passionis in eodem subiecto; Secus autem ubi moriens de hoc jure disponat ad favorem alterius, quam heredis, cum tunc, non quidem ex jure cesso, sed jure legati, nil prohibere videatur, ut in eum, in quem ita dispositum sit, omnia jura legitimæ ita cesse transire possint, perinde ac si testator dixisset, quod illa bonorum quota, quam ex legis necessitate relinquere tenebatur filio, illi hic per cessionem suo juri renunciasset, atque se de medio non subtrahisset, censeretur alteri jure legatariæ relicta, cum juribus, ac prærogativis legitimæ, illa præsertim fructuum, super quibus erat principis questio.

Potissimè quia circa dictam inspectionem fru-

ctuum, id verè dici non potest privilegium legitima, quoniam potius est sequela, seu effectus domini illius quotæ bonorum, perinde ac si tertius, in quem dispositum est, in ea quota institutus esset; Ideoque in iis quæ respiciunt punctum joris (reflexendo ad veritatem) habebam difficultatem contra hanc partem, pro qua scribebam; Gravamen autem adesse videbatur ob circumstantias facti, ex quibus constare videbatur, quod hujusmodi cessio fuisset potius in compensationem ejus, quod dictus Joannes Antonius ratione administrationis negotii, & ex aliis causis patri debebat, & consequenter quod esset quietantia, vel solidatio debiti, & crediti, unde propterea non intrarent termini cessionis translativæ.

ROMANA LEGITIMÆ DE ASTE.

PRO

MAURITIO DE ASTE

Discursus pro veritate in congressu.

An in legitimam filii imputari debeant debita per eum contracta per patrem de superiorum mandato soluta, quoties debita prædicta sint nulliter contracta, vel sint exceptione elidibilia.

SUMMARY M.

- 1 **C**ausa controversæ.
- 2 In dubio cessante titulo donationis, pro imputatione.
- 3 Debita filii per patrem soluta imputantur, & de ratione.
- 4 Principum preces dicuntur præcepta.
- 5 Declaratur conclusio, de qua num. 3.
- 6 De Statuto Urbis 157. super contractibus, & debitis filiorum familias.
- 7 Pater, etiam ex intervallo an possit approbare.
- 8 Ratificatio actus nulli operatur, ut nunc, & non retrahitur.
- 9 Solvens alteri quàm vero creditori de mandato In-dicis, vel superioris quando liberetur.

DISC. XXII.

Præsupposita facti serie, de qua in hac eadem causa, inter easdem partes sub tit. de feudis disc. 19. ubi de puncto, an primogenitus, cui ex lege investituræ defertur feudum novum, teneatur illud vel ejus pretium in legitimam imputare; Cum hæredes Joannis Baptistæ patris, prætenderent ut à Carolo filio primogenito imputanda essent sc. 30. m. per dictum patrem erogata in extinctione æris alieni per eundem Carolum contracti, super hac imputatione prius, quàm super alia feudi introducta fuit causa coram A. C. seu uno ex ejus Locumtenentibus quo expetente votum Rotæ, in ista coram Dunozeo disputatus fuit articulus, atque sub die 22. Junii 1640. prodit resolutio pro imputatione, ut constat ex decisione, quæ habetur impressa apud modern. Merlin. de legitima dec. 158. confirmata 10. Februarii 1642. coram eodem, licet hæc secunda parùm vel fortè nihil agat de articulis juris tractatis in præcedenti, sed solum de quodam chirographo Pontificio, adeo ut dicta secunda disputatio in facto potius, quàm in jure principaliter consisteret, & utraque decisio habetur impressa inter illas Dunozei, 584. & 649.

Refo-

De LUCA
de
flamentis
et cat.
VI
9